

Guía Docente				
Datos Identificativos				2020/21
Asignatura (*)	Análise de Experiencias Interdisciplinares		Código	652534005
Titulación				
Descriptores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Mestrado Oficial	1º cuatrimestre	Primeiro	Obrigatoria	4.5
Idioma	CastelánGalegoInglés			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	ComposiciónDidácticas EspecíficasDidácticas Específicas e Métodos de Investigación e Diagnóstico en Educación			
Coordinación	Chao Fernandez, Rocio	Correo electrónico	recio.chao@udc.es	
Profesorado	Calviño Santos, Guillermo Francisco Chao Fernandez, Rocio Couto Cantero, Pilar	Correo electrónico	guillermo.calvino@udc.es recio.chao@udc.es pilar.couto@udc.es	
Web				
Descripción xeral	Esta materia está deseñada para explorar contextos que permitan abordar a interdisciplinariedade entre as áreas de didáctica da expresión musical, da expresión artística, da expresión corporal, didáctica do ensino e da aprendizaxe da lingua e da literatura, e didáctica das ciencias experimentais. Prestarase especial atención á inclusión da perspectiva de xénero e á educación para a sustentabilidade, así como á preservación da diversidade lingüística e cultural.			
Plan de continxencia	<p>1. Modificacións nos contidos Non hai modificacións.</p> <p>2. Metodoloxías *Metodoloxías docentes que se manteñen Manteránse todas as metodoloxías, desenvolvéndose a través do Teams.</p> <p>*Metodoloxías docentes que se modifican Non é preciso modificar ninguna metodoloxía.</p> <p>3. Mecanismos de atención personalizada ao alumnado En caso de situacions de alarma, atenderase ao alumnado en horario de titorías, e noutros horarios, tanto a través do correo electrónico como da plataforma TEAMS</p> <p>4. Modificacións na avaliación *Observacións de avaliación: Non hai modificacións, xa que está prevista unha avaliación continua. A correspondente presentación do traballo final farase de forma virtual.</p> <p>5. Modificacións da bibliografía ou webgrafía Non hai</p>			

Competencias / Resultados do título	
Código	Competencias / Resultados do título
Resultados da aprendizaxe	

Resultados de aprendizaxe	Competencias / Resultados do título		
Coñecer os aspectos básicos da interdisciplinariedade en diversos contextos educativos.	AM1 AM9 BM1 BM2 BM3 CM3 CM4 CM5	AM9 BM2 BM3 CM3 CM4 CM5	CM1 CM2 CM3 CM4 CM5
Buscar contextos que permitan tratar a interdisciplinariedade buscando a sinerxía entre distintas materias curriculares.	AM2 AM13 AM17	AM2 AM13 AM17	BM5
Analizar críticamente as pautas e concrecions interdisciplinares que aparecen nos currícula escolares.	AM2 AM9	AM2 AM9	BM4 BM8
Identificar e analizar/valorar críticamente as metodoloxías docentes que mellor se axustan ao traballo interdisciplinar en cada contexto.	AM3	AM3 BM6 BM9 BM12 BM13	BM6 BM9 BM12 BM13
Dotar ao alumnado de instrumentos para analizar e avaliar propostas de ensino interdisciplinares.	AM3 AM9	AM3 AM9	CM11 CM12 CM13

Contidos

Temas	Subtemas
Introdución á interdisciplinariedade. Liñas básicas do trabajo interdisciplinar: antecedentes, fundamentación teórica, modelos, etc.	Introdución á interdisciplinariedade. Liñas básicas do trabajo interdisciplinar: antecedentes, fundamentación teórica, modelos, etc.
Centros de interér para o traballo interdisciplinar. Análise da aportación das distintas disciplinas curriculares.	Centros de interér para o traballo interdisciplinar. Análise da aportación das distintas disciplinas curriculares.
Estudo da interdisciplinariedade a través das competencias chave e estándares de aprendizaxe no currículum.	Estudo da interdisciplinariedade a través das competencias chave e estándares de aprendizaxe no currículum.
Metodoloxías más utilizadas no traballo interdisciplinar.	Metodoloxías más utilizadas no traballo interdisciplinar.
Análise avaliación de propostas interdisciplinares concretas.	Análise avaliación de propostas interdisciplinares concretas.

Planificación

Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais
Análise de fontes documentais	A1 A13 A17 B5 B11 B13 C3	1	16	17
Traballos tutelados	A2 A3 A9 C4 C5 C11 C12 C13	10	40	50
Discusión dirixida	A2 B1 B8 B9 C1	4	0	4
Sesión maxistral	A1 A2	5	5	10
Presentación oral	B4 B6	1	4	5
Aprendizaxe colaborativa	B2 B3 B12	8	16	24
Atención personalizada		2.5	0	2.5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías

Metodoloxías	Descripción

Análise de fontes documentais	Técnica metodolóxica que supón o emprego de documentos audiovisuais e/ou bibliográficos (fragmentos de reportaxes documentais ou películas, noticias de actualidade, paneis gráficos, fotografías, biografías, artigos, textos lexislativos, etc.) relevantes para a temática da materia con actividades específicamente deseñadas para o análise dos mesmos. Pódese emplegar como introdución xeral a un tema, como instrumento de aplicación do estudo de casos, para a explicación de procesos que non se poden observar directamente, para a presentación de situacións complexas ou como síntese de contidos de carácter teórico ou práctico.
Traballos tutelados	Metodoloxía deseñada para promover a aprendizaxe autónoma dos estudiantes, baixo a tutela do profesor e en escenarios variados (académicos e profesionais). Está referida prioritariamente á aprendizaxe de ?cómo facer as cousas?. Constitúe unha opción baseada na asunción polos estudiantes da responsabilidade polo seu propio aprendizaxe. Este sistema de ensino basease en dous elementos básicos: a aprendizaxe independente dos estudiantes e o seguimento desa aprendizaxe polo profesor-titor.
Discusión dirixida	Técnica de dinámica de grupos na que os membros dun grupo discuten de forma libre, informal e espontánea sobre un tema, ainda que poden estar coordinados por un moderador.
Sesión maxistral	Exposición oral complementada có uso de medios audiovisuais e a introdución dalgunhas preguntas dirixidas aos estudiantes, coa finalidade de transmitir coñecementos e facilitar a aprendizaxe. A clase maxistral é tamén coñecida como ?conferencia?, ?método expositivo? ou ?lección maxistral?. Esta última modalidade adoitase reservar a un tipo especial de lección impartida por un profesor en ocasións especiais, cun contido que supón unha elaboración orixinal e baseada no uso casi exclusivo da palabra como vía de transmisión da información á audiencia.
Presentación oral	Intervención inherente aos procesos de ensino-aprendizaxe baseada na exposición verbal a través da cal o alumnado e o profesorado interactúan dun modo ordenado, propoñendo cuestións, facendo aclaracións e expoñendo temas, traballos, conceptos, feitos ou principios de forma dinámica.
Aprendizaxe colaborativa	Conxunto de procedementos de ensino-aprendizaxe guiados de forma presencial e/ou apoiados con tecnoloxías da información e as comunicación, que se basean na organización da clase en pequenos grupos nos que o alumnado traballa conjuntamente na resolución de tarefas asignadas polo profesorado para optimizar a súa propia aprendizaxe e a dos outros membros do grupo.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descripción
Traballos tutelados	Metodoloxía deseñada para promover a aprendizaxe autónoma dos estudiantes, baixo a tutela do profesor e en escenarios variados (académicos e profesionais). Está referida prioritariamente á aprendizaxe de ?cómo facer as cousas?. Constitúe unha opción baseada na asunción polos estudiantes da responsabilidade polo seu propio aprendizaxe. Este sistema de ensino basease en dous elementos básicos: a aprendizaxe independente dos estudiantes e o seguimento desa aprendizaxe polo profesor-titor.

Avaliación

Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descripción	Cualificación
Presentación oral	B4 B6	Intervención inherente aos procesos de ensino-aprendizaxe baseada na exposición verbal a través da cal o alumnado e o profesorado interactúan dun modo ordenado, propoñendo cuestións, facendo aclaracións e expoñendo temas, traballos, conceptos, feitos ou principios de forma dinámica.	30
Aprendizaxe colaborativa	B2 B3 B12	Conxunto de procedementos de ensino-aprendizaxe guiados de forma presencial e/ou apoiados con tecnoloxías da información e as comunicación, que se basean na organización da clase en pequenos grupos nos que o alumnado traballa conjuntamente na resolución de tarefas asignadas polo profesorado para optimizar a súa propia aprendizaxe e a dos outros membros do grupo.	10

Análise de fontes documentais	A1 A13 A17 B5 B11 B13 C3	Técnica metodolóxica que supón o emprego de documentos audiovisuais e/ou bibliográficos (fragmentos de reportaxes documentais ou películas, noticias de actualidade, paneis gráficos, fotografías, biografías, artigos, textos legislativos, etc.) relevantes para a temática da materia con actividades específicamente deseñadas para o análise dos mesmos. Pódese emplegar como introdución xeral a un tema, como instrumento de aplicación do estudo de casos, para a explicación de procesos que non se poden observar directamente, para a presentación de situaciones complexas ou como síntese de contidos de carácter teórico ou práctico.	20
Traballos tutelados	A2 A3 A9 C4 C5 C11 C12 C13	Metodoloxía deseñada para promover a aprendizaxe autónoma dos estudiantes, baixo a tutela do profesor e en escenarios variados (académicos e profesionais). Está referida prioritariamente á aprendizaxe de ?cómo facer as cousas?. Constitúe unha opción baseada na asunción polos estudiantes da responsabilidade polo seu propio aprendizaxe. Este sistema de ensino basease en dous elementos básicos: a aprendizaxe independente dos estudiantes e o seguimento desa aprendizaxe polo profesor-titor. As características propias do traballo explicaranse no transcurso das clases.	40

Observacións avaliación

Para aprobar a asignatura é necesario aprobar cada un dos apartados anteriores. No caso contrario non se fai media. A asistencia ás clases presenciais é obligatoria. O alumnado, individualmente ou en pequeno grupo (como máximo 2/3 alumnos/as) entregará, unha vez rematadas as clases presenciais, o traballo realizado.

Se o estudiante non chega a unha asistencia do 80% das clases presenciais; deberá ser avaliado, ademáis de polo mesmo que todo o alumnado, por unha proba individual. Neste caso, os ítems da avaliación e o traballo terán unha ponderación do 50%, esixíndose en cada unha das unha nota igual ou superior a 5 sobre 10. Como consideración xeral, terase especialmente en conta, tanto nos exames como nos traballos, as deficiencias ortográficas de puntuación e acentuación, así como unha redacción inconexa ou inadecuada, deficiente presentación, excesivo número de tachaduras, etc. Todo ello suporá a redución de puntos sobre a nota obtida. En caso de que a/o profesor detecte plaxio nalgún traballo, suporá un 0 na cualificación. No caso de reiteración, darase traslado á Comisión Académica para a toma de medidas oportunas. Farase especial fincapé no cuidado do medio ambiente en pro dunha educación e sociedade sostible. Os traballos serán enviados exclusivamente telemáticamente, e de non ser posible, nos documentos impresos non se emplegarán plásticos, elixirase a impresión a dobre cara e papel reciclado, evitando imprimir borradores. Débese facer un uso sustentábel dos recursos e a prevención de impactos negativos sobre o medio natural. Débese ter en conta a importancia dos principios éticos relacionados cos valores da sustentabilidade nos comportamentos persoais e profesionais. Para elo, sempre que sexa posible na elaboración dos traballos emplegarse material de reciclaxe e evitarase o emprego de materiais de plástico na entrega dos mesmos.

Fontes de información

Bibliografía básica	<ul style="list-style-type: none">- Algás, P. et al. (2010). Los proyectos de trabajo en el aula: reflexiones y experiencias prácticas. . Barcelona: Graó.- Arbonés, J. y Mirlud, P. (2001). La armonía es numérica. Música y matemáticas. . España: RBA.- Arias Correa, A. et al. (2009). O traballo por proxectos en Infantil, Primaria e Secundaria. . Santiago de Compostela: Xunta de Galicia- Chao-Fernández, R.; Mato-Vázquez, D. y Chao-Fernández, A. (2015). Actividades interdisciplinares de Matemáticas y Música para Educación Infantil. Revista de estudios e Investigación en Psicología y Educación.- Chao-Fernández, R.; Mato-Vázquez, D. y L-Chao, A.M. (2015). ¿Se trabajan de forma interdisciplinar Música y Matemáticas en Educación Infantil? . Educação e Pesquisa 41 (4), 1009-1022.- Chao-Fernández, R., Mato-Vázquez, D. (2017). Las relaciones y los beneficios de la conexión entre música y lógica-matemática en Educación infantil. Madrid: la Muralla- Chen, W., Cone, T.P., Cone, S.L. (2007). A collaborative approach to developing an interdisciplinary unit. Journal of Teaching in Physical Education. Journal of Teaching in Physical Education, 26 (2), 103-124.- Díaz Lucea, J. (2010). Educación física e interdisciplinariedad, una relación cada vez más necesaria. . Tándem: Didáctica de la Educación Física, 33, 7-21.- Díez Navarro, C. (1995). La oreja verde de la escuela. Trabajo por proyectos y vida cotidiana en la escuela infantil.. Madrid: Ed. de la Torre.- Escobar Martínez, M. D (2012). Literatura y Música. Propuestas interdisciplinares para Educación Secundaria. Murcia: Consejería de Educación, Universidad y Empleo.- Fernández-Carrión, M. (2011). Música y Matemáticas: La Armonía de los Números. http://recursostic.educacion.es/artes/- García, E. R., Cervantes, C. T. y de la Torre Navarroa, E (2012). Trans)formar docentes, (trans)formar personas. Una experiencia interdisciplinar para democratizar el aula universitaria. Estudios Pedagógicos, 38 (ESPECIAL), 347-370.- Gómez González, F. J. (2016). ¿El mito de la ciencia interdisciplinar? : obstáculos y propuestas de cooperación entre disciplinas.. Madrid: Los Libros de la Catarata- Gutiérrez Ferrer, M. L. (2001). Las excursiones escolares y la interdisciplinariedad en ciencias sociales.. Iber: Didáctica de las Ciencias Sociales, Geografía e Historia, 27, 113-120.- Hernández, F. (2002). Los proyectos de trabajo. Mapa para navegantes en mares de incertidumbre. . Cuadernos de Pedagogía, 310, 78-82.- Juanola, R. (2011). La investigación didáctica: hacia la interdisciplinariedad y la cooperación. . Educatio Siglo XXI, 29(1), 233-262- Liern, V., Queralt, T. (2008). Música y Matemáticas: La Armonía de los Números. Badajoz, Servicio de publicaciones de la FESPM.- Majó Masferrer, F.; Baqueró Alos, M. (2014). Ocho ideas clave. Los proyectos interdisciplinarios. Barcelona. Graó- Mato-Vázquez, D.; Chao-Fernández, R. y Chao-Fernández, A (2017). O Piano matemático. Revista de estudios e Investigación en Psicología y Educación.- Méndez, A. y Fernández-Río, J. (2010). Los juegos tradicionales infantiles: un marco privilegiado para el trabajo interdisciplinar y competencial.. Tándem. Didáctica de la Educación Física, 33, 67-76.- Miralles Martínez, P., Rivero Gracia, P (2012). Propuestas de innovación para la enseñanza de la historia en Educación Infantil. Revista Electrónica Interuniversitaria de Formación del Profesorado, 15/1, 81-90.- Monge, J.J. y Portillo, R. (1996). La formación del profesorado desde una perspectiva interdisciplinar retos ante el siglo XXI. . Santander: Servicio de Publicaciones de la Universidad de Cantabria.- Otero Saborido, F. M. (2010). Proyecto globalizador en un centro educativo. Educación Física interdisciplinar: juegos olímpicos en la antigua Grecia. . Tándem: Didáctica de la Educación Física, 33, 36-45.- Pérez Aldeguer, S. y Leganés Lavall, E. N. (2012). La Música como herramienta interdisciplinar: un análisis cuantitativo en el aula de Lengua Extranjera de Primaria. Revista de Investigación en Educación, 10 (1), 127-143.- Prats Cuevas, J. (2000). Disciplinas e interdisciplinariedad. El espacio relacional y polivalente de los contenidos de la didáctica de las ciencias sociales.. Iber: Didáctica de las Ciencias Sociales, Geografía e Historia, 24, 7-18.- Quiles Cabrera, M. C. (2012). Entre pinceles y libros : textos para un enfoque intertextual e interdisciplinar en el aula de lengua . Álabe, 6. Recuperado de http://revistaalabe.com/index/alabe/article/view/115/104
---------------------	--

- Purcell Cone, T., Werner, P. y Cone, S. (2009). *Interdisciplinary Elementary Physical Education-2nd Edition*. Champaign: Human Kinetics
 - Villacañas, L. (2013). Una didáctica interdisciplinar de la literatura infantil en inglés. *Didáctica. Lengua y Literatura* 25, 353-373.
 - Quiles Cabrera, M. C. (2008). Textos con música: cómo desarrollar las habilidades comunicativas desde una perspectiva interdisciplinar. . *Glosas Didácticas. Revista Electrónica Internacional* 17.
 - Román-García, S.; Mato-Vázquez, D. & Chao-Fernández, R. (2016). La escuela infantil del siglo XXI: ¿interdisciplinariedad en el aula?. Madrid: McGraw Hill Education
 - Da Silva Santos, A. (2016). Literatura de cordel e interdisciplinariedade: rumos da literatura popular. . *Revista de Estudos Linguísticos, Literários, Culturais e da Contemporaneidade* 18b, 44-50.
- Esta bibliografía podrá ampliarse no trascurso da materia.

Bibliografía complementaria

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Materias que se recomienda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Observacións

Recoméndase que os envíos dos traballos sexa telemáticamente e se non fose posible, non utilizar plásticos, elixir a impresión a dobre cara, empregar papel reciclado e evitar imprimir borradores. Débese facer un uso sostible dos recursos e a prevención de impactos negativos sobre o medio natural. Debése ter en conta a importancia dos principios éticos relacionados cos valores da sostenibilidade nos comportamentos persoais e profesionais. Evitaráse a discriminación por razón de xénero e proporanse accións e medidas para corrixilas. Usarase linguaxe non sexista.

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías